

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA.

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS;
*mandè discutienda in Scholis Medicorum die Veneris vigesima-secundæ
Decembris M. DCC. XLI.*

M. CAROLO PAYEN, Chirurgiæ Gallico idiomate
Professore, Doctore Medico, Præsidente.

An frequentior hodie quam olim febris maligna?

I.

MORBOS dignoscere & depellere Medici officium. Par fors-
san utrobique difficultatum numerus, impar certe gloria. In
diagnosi sola juvat mentis acies, subactumque iudicium. Ma-
gnam sanationis partem, Natura sibi vindicat, Fortuna quan-
doque non minimam. Nec idcirco celebratior illius industria
qui morbo larvam eripuit verosque vultus retexit, præ hujus
felicitate, cujus sub auspiciis fracta est morbi moles. Prioris
laborem soli valent æstimare artis periti. Ceteros quippe fugit quot emptæ
vigiliis fuerint parcius justo laudatæ cognitiones illæ. Posterioris fama vel im-
peritorum vocibus quocumque pervolat. Nil enim præter effectus morantur,

A

plaufores insulsi, Manet nihilominus summa *diagnoseos* in arte medica necessitas, multiplex utilitas. Ex illius fidelitate certior pendet de morbo victoria. Eadem deficiente, Medicinæ fundamenta corruunt; ad illam bonarum mentium calamitatem, res medica rursus detruditur, *Empiricen* nempe. Morbis quorum naturam & veram essentiam ignoraveris, nec congrue, nec tuto remedia unquam applicaveris. Revera quid profunt arma, si cui ipsa intentas, hostis ignoras conditionem. Hoc itaque præstat morborum *diagnosis*, quod, licet difficile comparetur, quotidiani tamen usus evadat, ut fecernantur æquivoca plurium morborum symptomata ab aliis propriis seu *typicis*, quæ in variis ægris unamquamque speciem ad suam classem revocant. A rarioribus morborum speciebus exempla non mutuabimur, circa febres continuas multo plura dum prostant. Pene infinitæ numerantur ipsarum species, quæ sub hoc primario genere militavit. Essentialis est ipsarum differentia, eademque semper duravit a Medicinæ initio, ad hunc usque diem, tum ratione causarum, tum & peculiarium symptomatum, in omnibus & singulis hominibus, in omnibus & singulis terræ regionibus. Ut ejusdem esse generis febres omnes continuas adstruatur non sufficit, communia quædam symptomata in omnibus deprehendi. Re ipsa quælibet febris continua haud incommittit prodit horrore, algore, aestu; in qualibet crebro micant arteriæ. Quin & majorem referentes similitudinem planum est reperire. In pluribus etiam magis vel minus torquent sitis, *cephalgia*, lassitudines, corporis iactationes, delirium, nausea, sopor & vigiliæ &c. Multa insuper febris continuæ species eadem temporis periodo clauduntur. Idem est multis seu ad vitam, seu ad mortem solutionis modus. Verum tam consula relationum in febribus ad se invicem communitas summam cunctarum tractationi confusionem & perturbationem inferret; seu potius, nulli specialis curatio singulariter contingeret. Hinc vel apud ipsum Hippocratem & præsecam Medicorum Dogmaticorum scholam diuturna & repetita notandis rebus, observatio effecit, ut discretæ per varias classes diversæ febrium species suo singulari caractere, cum signo *pathognomonico* singulæ innoverint. Nulla de aliis generalioribus signis habita ratione, ab ipso denominationem acceperint. Non ad arbitrium, sed juxta figuratos à Natura typos instituta videtur illa classium ordinatio, definitus ipsarum numerus. In hac distributione immobilis perstat, quam suis operibus impertit Natura constantiam. Novas propter febrium continuarum species, nulla essentialis mutatio inducta est. Nil pariter quoad definitionis modum à recentioribus Medicis additum est, nil detractum. Ad hæc omnia attendant, quibus inquirere animus est, num frequentior hodie, quam olim insæviat illa febris continuæ species, quæ maligna audit. Hæc interim disquisitio rectius progredietur, si cunctæ febrium continuarum species, ideoque maligna illa, attentis percurrantur oculis, ut clare & distincte appareat, quinsam singularum caracter; quodnam illius signum *pathognomicum*.

I I.

SUMMA rerum in omni Medicinæ parte adhucdum potiuntur Medici Dogmatici, seu Rationales. Quod vero ratione & improbo in penitiores Naturæ motus scrutinio, post Hippocratem imperium obtinuerunt, iisdem armis adversus insidiantes, vix ac ne vix quidem tutati sunt. Tyrannidem affectavit Methodicorum familia, suosque conatus ingeminavit adeo violenter, ut ante Galeni tempora parum absuerit, quin tamdiu votis optato primatu fruerentur. Horum methodus eo perniciosius animos allecabat, quo industria minus quam insida simplicitate, nulla causarum complicatione variegata vel ipsis Tyronibus magis attrideret. Tria ad summum genera morborum admittebant,

strictum, laxum & mixtum. Nec tam contraſto carſarum ſeminio virtutibus & numero reſpondebant remedia. Duplici medicaminum genere indigebat ipſorum medicina. Theorematis tam amplis, (a) ſi Philoſophiæ, Anatomix, & ipſiſmet experienciæ contemptum ſaſtuoſamque imperitiã addas; ſi viros ægrorum placitis ad nutum indulgentes, ſervientes potius, quam imperantes, ſœminilis auræ quibuſlibet artibus captatores, arcana remedia ut plurimum inceſſentes, eadem quandoque venditantes, *παρρηγος* tibi ſinixeris animo, Methodicos omnibus numeris abſolutos intus & de facie pernoveris. (b) Tales adverſarios ſuæque famæ inviſos Romam primum adveniens *Galenus* expertus eſt. Nec facile ipſorum arrogantiam repreſſit, licet tum prædicendo, tum medendo ſtupenda multa cum doctorum favore & plauiſu patraret. Nunquam tamen radicatus eſſeſſa fuit mala hæc arboſ. Inſelices identidem repullularunt ſureculi. Adeo durum eſt & laborioſum præjudicatas vulgi opiniones averruncare. Nihil ſecius vicit *Galen*i doctrina, imo gentis humani ſatum. Benigniores poſt hæc Deos Medicina ſentiit, mutataque ſydera. Rediviva de morborum proindeque febrium continuarum diviſionibus Dogmaticorum præcisa, læbente ſæcularum ſerie per univerſas Medicinæ ſcholas inviguerunt. *Fernelii* ſuffragio confirmate diſtributiones illæ ad nos uſque pervenerunt. Quas dum ſuis lucubrationibus illuſtravit, majorique perſpicuitate commendatores reddidit, nullatenus a veterum mente deſlexit vir omnigenis Theoriæ medicæ notionibus reſerſiſſimus, in diſcriminandis morbis, ut & in reliqua praxi medicæ exercitatiſſimus, *Galen*o non impar æmulus. Fidem igitur & autoritatem pluribus titulis illi præſtruire ſuperſedemus. Multa molitum eſſe *Paracelſum*, multa *Helmontium* ipſorumque ſequaces, ut antiquam morborum diviſionem interverterent non ignoramus. At ſi quid de Medicina & mortalibus bene meriti ſunt, non id beneficii genus ſuis circa hoc argumentum adinventionibus, Cimmeriis tenebris obſcurioribus cum Medicis peritiſſimis non ignoramus quoque. Major forſan noſtris temporibus Medicinæ glifceret perniciēs, ſi vulgi deliramentis vellent, aut poſſent, intaminatis ſuæ artis honoribus applaudere Medici. Ut enim Antiqui nonnullis morbis divinum quid, ſic malignum omnibus atroxere amat ignara plebs: quaſi numinis contrarii mortales iram ſibi contraxerint. Quidquid ſit de variis illis figmentis, Medici ſemper munus eſt æqui bonique conſulentiſ, ſtabilitatem hanc & corroboratam à præſtantioribus Medicis in varias claſſes morborum ordinationem animo perluſtrare & ſequi, ad diſcernendos morbos, quorum medelam aggreditur. In hac reſatos inveniet hodiernarum affectionum *archetypos*, febrium v. g. Non enim ad ſecundarias diviſiones perſunditorie magis, quam ad primarias attenderunt. Dogmaticæ ſectæ is ſolummodo addicatur: qui primo intuitu ſingulæ morborum ſpeciei characterem affixum, quo à cæteris diſcrepat valet percipere. Quod ut de quadam febris continua perficiat nec quicquam requiris, ni clare & diſtincte noverit omnes & ſingulas febres, & quænam ſingulis dicata proprie ſymptomata. Aliiter in Empiricorum & Methodicorum caſtra, quidquid reclamet, conſciendus eſt, qui generalibus morborum ſignis, *Pathognomonica* permiſceat. Ortam ab inflammatione viſceris alicujus febrem impar eſſet ſeparare a cauſa ſeu febre ardente, quæ eſt ſtammea humorum diſpoſitio & inteſtinum quoddam incendium, promiſis cæterum ad inflammationem viſceribus. Indifferentiſſimam ſynochum ſimplicem & putridam pro cauſa acciperet, ſicque abuteretur communis pluribus ſpeciebus attributo, juxta quod & fallum nomen inderet, & alienam medicationem perperam admoliretur. Quoties in febre aliunde mihi & benigna, vel delirium, vel ſopor, convuſſio, aut virium proſtratio leviter

(a) Le Clero
Hiſt. Med. part.
2. lib. 4. Sect. 1.
p. 140. & ſeq.

(b) Galen. lib.
de prænoſcenda.

agrum infestarent, etiam per exacerbationis decursum, statim morbus veluti malignus infamaretur. Acutiores itidem morbi, quos post tres aut quatuor dies cita mors consequitur, ideo à malignitatis suspitione nunquam vacarent. Febres putridæ aut Synochi Autumnales, hac anni tempestate plerumque mortiferæ malignitatis individuo comitatu semper dehonestarentur. Ardentes similiter febres, *Lipypria*, *Helodes*, & sexcenta id genus. Quin & Hemitricæ pervicacibus illa malignitatis nota certo certius inureretur. Sic stolidum vulgus allucinando credit, cunctas febrium species, quarum diuturnitatem remedia non contrahunt, ferociamve non cicurant, lethales potissimum, à delectore quodam veneno excitari. Sic suam ineptiam produnt cæci illi nomenclatores, dum ad ravim usque clamitant, crebriora nunquam & evidentiora malignitatem sui indicia præbuisse. Diverse quantum sentiunt à Medicis quibus solis competit de hac morborum conditione iudicare? Hi si quidem naturæ interpretes apprime callent unamquamque febris continuæ speciem, & in quo consistat singularum discrepantia. Ne autem ex morborum causis malignitatem omnem prorsus explodere videantur, illius indolem magis convenire concedunt cum hac febris specie, quam lymphaticam seu *nervalem* promptius esse appellare, nervos scilicet obidente morbosa *diathesi*. Hanc consequenter talem comprobavit, & ab aliis segregavit specialis symptomatum *syndrome*. Annales Medicos evolvendo condidicerunt, ab omni ævo quibusdam temporibus hanc febris speciem surrexisse; nec rarius olim quam hodie ab hoc hoste læcessitum fuisse genus mortalium.

III.

AD descriptionem febris malignæ tendentibus, nobis de facili condonabimur, si enarratis summarim cæteris febris continuæ speciebus, iter nostrum muniamus. Ut ut rudi penicillo adumbrentur, lucis non parum dicendis suffundent. Primaria febrium continuarum divisio ordiatur à *petechiantibus* & non *petechiantibus*. Prioris prosapiæ censendæ sunt, variolæ, morbilli, febris utraque purpurea, scarlatina, erysipelatodes. Et quamvis in quibusdam ex recensitis, nonnullæ febris malignæ proprie dictæ symptomata subapparent, ab illis nec denominatio fluxit, nec juxta hanc ideam instruitur medicationis apparatus. Non *petechiantium* duplex series. Unam constituunt febres, quibus ansam dedit visceris alicujus inflammatio; quæ & illis phreniticæ, paraphreniticæ, peripneumonica, pleuriticæ, stomachicæ, nephreticæ, uterinæ &c. febris nomen fecit. Tot inde luxuriant, quot suscipiendæ inflammationi viscera sunt idonea. Alia ad humorum statum suum refert originem. Modo variis humoribus, sanguini præsertim viciato, & æstuanti, proindeque inturbatis secretionibus debetur. Modo sine hujus aut illius visceris læsione conspicua & determinata, non ob sanguinem primitus contaminatum, sed à rore nervorum, ipsivise nervis quoquomodo tactus ardet febrile incendium. Febrium humoralium agmen ducat *causus* seu febris ardens, Medicis detestanda. Binis hisce signis sibi propriis denotatur. 10. Calore deurente perpetuo, pari gradu cum exacerbationibus crescente. 20. Siti inexplibili. Cæteris assidentibus, seu *variis* signis non caret. Lingua amarior est, scabra, arida, nigricans cernitur. Vigiliæ adsunt pertinaces; profundior interdum somnus. Et alia bene multa quorum enarrationem non suscipimus, Medicis & vulgo opposita ratione supervacaneam. *Causo* maxime proprium est judicari per *hæmorrhagiam*, & alios omnes crifium modos, quibus sanguis fervidior ad caput elatus locum finit. Duas febris ardentis species subnectemus, *Lipypriam* & *Assodem*. In priori externis algescentibus interna percuruntur; pulsus est exiguus, summa

5

inquietudo. Posterior dignoscitur perpetua corporis iactatione, morbi *synochæ*, membrorum dispersione, corporis nuditate, hypochondriorum tensione. Sui sequantur ordine *synochus* simplex, sive continens non putris, ipsique congener *coryza*, sive continua, quæ & *Ephemera* protracta ex symptomatum mansuetudine nuncupatur. Has excipiet *Zienges*, aliter continens putrida, duabus aliis diuturnior, perniciosior, cujus ferax Autumnus. Hinc præsentem arguunt tensiva lassitudo, gravitas capitis, temporum pulsatio, rubor genarum & oculorum, narium pruritus, somnus profundus, tendonum distensio, sermonis difficultas, urina rubra, crassa, turbida. Quibusnam signis hæc febres ægris vitam interminari Medici doceantur, quibus illorum spes foveatur, suscitentur, impræsentiarum dicere omittimus. Interminatæ magnitudinis campum abstinemus ingredi. Ad truculentum illud febrium continuarum par devenire festinamus, concepti intra nervorum penetralia, ipsaque præterlabentem sanguinis halitum vitii soboles; pestilentialem videlicet febrem, & quæ solo remissiori *Volentia* gradu ab ea distat, si multis autoribus fides, febrem malignam proprie dictam. Pestilentialis febris multigeno signorum satellitio stipata descriptio præsentis non est argumenti. Quod febrem malignam spectat, parum est quin aperte profiteamur, nullis signis *pathognomonicis* ipsam se manifestare. Hinc primis diebus larvata procedit, ipsius indolem ex incrementi ratione datur solummodo conjicere. Prostratæ a primo insultu vires non relevantur. Tentata arteria, quandoque fluidum tardigradum, vasque turgida indicat; quandoque parva, debilis, nec frequens admodum sentitur. Ingruit capitis gravitas. Rigent oculi. Humescit saepe lingua; naturalem nunc servat colorem, nunc ad pallidum declinat. Urinæ non decolores, limpida; præsertim si intra majora vasa morbosæ materiæ, altiori inhaerentis sede, volvatur nihil. Fugax delirium ægros adortur. Regularem typum paroxysmi non tenent. Dum morbus ad statum festinat, febris ad tactum non intenditur, cæteris horride ingravescentibus, delirio, phenitide &c. aut febris exacerbatur, sitis premit aridior, aliis horum vehementia non respondentibus. Exacerbatoria tantum sunt & symptomaticæ excretiones omnes, nullæ critica. Utcumque Medici humores ducant, quo Naturam vergere ratum habebant, irrita sunt artis tentamina; si malum non aggravant. Nunc inopinato moriuntur ægri, nullis lethalius signis præcuntibus; nunc evidentioribus signis inter orci peculium jam nuncupati, pane conclamati contra spem resurgunt. Utro verbo diligens & sagax in observandis morborum progressionibus Medicus promptius animo tenebit, quam dictis scriptisve cæteris expediet, in quo reposita sit febris malignæ genuina indoles, ipsiusque à cæteris febribus continuis differentia.

I. V.

HACTENUS enarratæ febrium continuarum definitiones, verius descriptio-
nes, innuunt hanc febrem, cui malignæ nomen strictè inditum est, hodiernæ, ut olim, rariora vestigia in nostris regionibus facere. Medicinæ leges non componendæ sunt ad arbitrium idiotæ multitudinis; nec astimanda verborum significantia ex imperitorum clamoribus. Malignitatem subodorantur, ubicumque delirium, subsultus tendonum aut sopor molestant. E contra Medicus artis peritia sibi conscius est, prædicta hæc signa tardius aut citius in omnibus febrium acuturarum, lethaliump præsertim, speciebus ut plurimum judicationi præcludere; sæpe sæpius in iis quæ feliciter exitum nanciscuntur. Candide igitur fatendum febres illas quæ etiam catervatim apud nos quandoque grassantur, ab omni malignitatis susceptione immunes esse. Illas non asserit malignas symptomatum *Syndrome*, quam ex præstantioribus in praxi Medica scriptoribus excerptam tradidimus. Ni forte

contendant sub summa virium imbecillitate, aut humorum sua copia inemendabili cruditate, malignitatem latitare. Vel levissima mentis applicatione revocantur, tum ad febres ab inflammatione viscerum oriundas, tum ad putidas & ardentes. Malignus solum motus ille censeatur, qui ascriptas generi suo apparenti phases non percurrit; qui solito perniciosus & latenter ad judicationem proventus Medicorum spem deludit; analogice congruentibus remediis nullatenus obtemperat, novis ad sui debellationem indigens; qui tandem specialibus propter *anomaliam* titulis comprehendendi postulat. Variare si quidem pro vario *epidemicæ* malignitatis seu constitutionis genio, morbi symptomata observatum est. Ad quas temporum miseria nonnumquam fuimus redacti. Favente Dei benignitate usitatoria sublevant remedia. Suis effectibus indigitatis, nec Tartarum stybiatum, nec cathartica, Kermes minerale, nec Quinaquina, neque alia antifebrilia fraudantur. Medicis præfagiis suis stat honos, suos prædictionibus. Inexpectata morte non rapiuntur ægri; non improvisa beantur salute. Speciale nihil scrupulosum nos docet extispicium. Extinctorum aperta cadavera communis & in longum protractæ inflammationis vastationes in propatulo exponunt. Abroganda igitur non sunt febribus imposita antiquitus propter conspicuas diversitates nomina. Sub communi titulo confundendi non sunt plures morbi specie realiter distincti. Nisi in rudem omnium medicinæ cognitionum & inexpertam plebeculam nostra caderet censura, fidem & ingenuitatem Clariss. Sydenhamii appellaremus. Legitur enim apud ipsum

(a) Constitur.
Epidem. ann.
1663 & 66, S.
2. cap. 1. oper.
P. m. 124.

(a) e febribus nonnulla in malignarum classem vulgo reponuntur, cum indomita symptomatum severitas, qua huic opinioni patrocinari videtur, non a venenosa morbi indole, sed a therapeia perperam administrata proficiatur. Et paulopost subiungit. Atqui febris vere maligna non est omnium dierum morbus, utpote quæ, ab aliis febrium speciebus, ob symptomatum anomaliam ea nomenclatura utcumque insignitis, tota sua idæa ac ingenio dissideat. Revera enim cum ipsissima peste specie convenit, nec ab ea, nisi ob gradum remissionem discriminatur. Quo circa utriusque affectus orium & curationem in eodem capite complectar. Quæ quidem a fidelissimo constitutionum epidemicarum exploratore prolata, nostræ sententiæ ponderis quantum addant nemo non videt. Nec absolum forsitan erit ex verbis tam expressis deducere, in maligna febre, ut & in peste, etiam reperiit ad contagiosæ serpendum aptitudinem; de qua febres hodiernas, vulgariter malignas, participare, haud cunctanter pernegamus. Suffragantem quoque habemus Baglivium. Hoc iudice, (b) abusus accusandi scilicet quandam in morbis malignitatem est simiola, quæ frequenter rudioribus Medicis imponit, &c. Hac mente taxat Populi Romani incitiam & præposterum iudicium, qui febrim abdominis inflammatoria, quam mesentericam vocat, malignam assignaret causam. Quin & nostræ assertioni patrocinantur rationum momenta, quæ adducit Morley, ut post Celeb. Schachtrium omnem malignitatis suspensionem propulset à morbo epidemico qui annis 1678 & 1679 Angliæ & Belgii incolas divexavit. Malignum morbum opinatur cum Schachtrio ejusdem esse speciem cum peste, a qua solo gradu remouetur, & funerum numero. Nec contradicentem experimur Fernelium, qui sub eodem capitulo de maligna febre & peste distinxit; ibique collegit (c) futurorum præfagia gravium malignorum morborum. Quæ si conferantur cum iis quæ præteritis annis, & hoc excurrente adnotare fuit, opposita quantum sunt, magis elucescet. Rarissima admodum febris vere malignæ non petechialis exempla suppediant annuæ morborum Wratislaviensium, ut & cæterarum regionum historia.

(b) Præcos
Med. lib. 1. c. 1.
imped. 2. paræ.
9.

(c) Lib. 4. de
febrilibus, cap. 17.

MULTUM in confutandis adversariorum argumentis non immoraremur; ni speciosum quid ab ipsa Hippocratis autoritate possent erogare. Effatus est enim divinus senex, (a) *Malignissimas & signis horrendissimis oborientes febres quarto die occidere*. Quibus verbis non malignitatem tantum, & deletricem potentiam, sed & harum febrium funestam velocitatem, tanquam genuinum caracterem vellent forsan expressum. Liceat verborum vim explicare. Perspicua magis inde fiet circa præsentem quæstionem supremi Medicinæ antistitis doctrina. Si enim contendant impugnata sententiæ assertores, malignum morbum idem sonare, ac sudolum, nunquam ad hunc sensum poterit detorqueri Hippocraticum oraculum. Nulla fraus subest; anguis in herba non latet: pessime cum ægro acturam esse febrem, in apicem ponunt horrendissima symptomata. Nec ibi inculanda morbi *anomalia*. Prædictis fidem facit exitus. Non magis à venenoso miasmate morbi perniciosis repetenda. Superius enim communem mitissima febris & placidissima, securissimis signis nitentis genium explanavit; cui opponit Hippocrates gravissimas & atrocissimas febres, quas pari jure maleficarum quam malignarum nomine potuisset designare. *Κακωνδὲς* eos appellavit morbos, qui periculum minantes spem vitæ non adimunt. Non secus ac alibi vaticinatur, eos (b) *qui tenuiter stant in febre, maligne se habere*. Hæc explicatio Castelli suffragio firmatur. Sic latine malignus de eo dicitur qui difficultatem sui ostendit Penuria. alios textus similes proferre in medium non parcius. Dies potius deficeret. Non ergo febris continetur speciem hac voce insignire mens Hippocrati fuit. Hac significatione usurpata vocis nulla ex Epidemicis historiis erui possunt exempla: amplissima quamvis & aptissima tali tunc temporis appellationi suppeteret materia. Investigandum superest, num morbus dolose, & ut ita dicam, maliciose insultans, idemque contendens ad statum malignum censendus sit. Acrior hic loci movetur controversia. Quibus enim talis morbus fucum faciat prius est statuere. In incautis solum & merito meridie cæcutientibus, Medicinæ arcanis & religionibus nullatenus initiatis. An Medicis etiam cautis, severioribusque artis suæ regulis probe imbutis. Prioribus passim occurrunt monstra & prodigia. Aliis vero sæpe metum, raro trepidationem, stuporem nonquam incutunt subitæ morborum conversiones. A primo morbi insultu perspecta sit febris indoles, ex iisdem signis, quæ nullius tanquam momenti negligerent imperiti. Ex dorsi, v. g. doloribus. Ipsos namque monitos voluit Hippocrates, (c) *quæ ex dolore dorsi principia morborum ducuntur difficilia esse*. Et in suis commentariis non sine multo artis decore annotavit Celeberr. noster Daretus, (d) *per magni interesse scire, veniat ne modum ex dorso, an sit in dorso*. Nec attendunt minus ad lumborum dolores in febribus. Nam, juxta Hippocratem, (e) *dolores cum febre contingentes, circa lumbos & infernas partes, si septum transversam attigerint, infernas partes relinquentes, perniciosi valde sunt*. Proinde aliis quoque signis animum advertere oportet. Nam si quid ex aliis signis malum apparuerit, desperatus est homo. Ex ejusdem oraculo, (f) *capitis dolores fortes & continuus cum febre, si quidem lethaliu signorum accesserit quid, perniciosos valde existimant*. Et quando expectanda in his casibus, sanguinis à naribus eruptio, aut abscessus quidam conjiciunt. Quin & sola in ægris taciturnitas cum desperatione, suspectas ægri fortunas veris Medicis efficit. (g) *In febribus enim membris emotiones taciturnæ, in eo qui voce defensus non est, perniciose*. Quæ ex sua natura forent indifferenteria, ab aliis adjunctis, exitiosa habentur v. g. (h) *Rigor continenter vexans corpore jam debili existente, pestiferus est*. Non omnibus ad bonum mutationibus confidunt. (i) *Perniciose, si circa signa levia facta fuerint, morem significant*. De iisdem legitur, (k) *His quæ non secundum rationem levant, non oportet credere, neque valde timere ea quæ prava sunt præter rationem*, pleraque enim ex talibus inconstantiis sunt.

(a) Prænot.
Sect. xx. n. 2.

(b) Coac. Sect.
1. n. 65.

(c) Coac. Prænot.
S. 3. n. 6.

(d) In Coac.
Hipp. pag. 190.

(e) Prænot.
19. n. 1.

(f) Prænot.
22. n. 1.

(g) Coac. Sect.
1. n. 96.

(h) Coac. Sect.
1. n. 15.

(i) Prædict. l.
2. Sect. 6. n. 16.

(k) Aph. Sect.
1. n. 22.

(1) Præd. lib.
1. Sect. 13. n. 1.

(m) Sect. 4.
n. 40.

& non valde permanere, neque morari solent. Immo, utut salutiferæ criseos signa præcesserint, (1) *sanguinis eruptiones ex adversa parte, male.* Omittimus innumera signa quorum ope morborum diuturnitatem præciti Medici, & quorum obscuritates & enigmata penetrare nunquam valerent & divinare hebetes & inassuetæ mentes. Tacemus multa quæ de celeritate judicationum retulit, morb. popul. pag. 686. n.º 32. & quæ aptandi sunt aliis quæ docuit prano. S. XX. Ex quibus luculenter patet, in hoc morbo, qui tam rapide progressurus est, ut tertio vel quarto die pereat æger, à primo debeant apparere signa lethalia. Simili diligentia considerandum prout singuli quaternarii addantur. Tacemus itidem varias in urinis mutationes ex quibus solis morbi diuturnitatem Medicus par est prædicere. Coronidis loco hic erit Aphorismus. *Et (m) ubi in toto corpore mutationes sunt, & si corpus perfrigeretur, aut rursus calefit aut color alius ex alio oriatur, morbi longitudinem significant.* Ex his speciminibus ratum & constans manebit, circa morborum malignitatem subdolan, falli quidem necessario debere ignaros & artis medicæ inscios, mancas propter & angustas cognitiones; dum per illas errorum voragines feliciter enatat, naufragasque syrtis animose superat Medicorum peritia. Nec, ut se à calumniantium exprobrationibus redimant, ad fictitiam malignitatem, velut ad sacram anchoram confugiendum. Sunt ex natura sua, aut ex agrorum temperamento, atrocissimi & acutissimi morbi, quales exquisita peripneumonia, febris ardens, qui tam cito ægros e medio tollunt, ut nec per tempus nec per connatam virum imbecillitatem, liceat auxilia subministrare. A prudenti vaticinio tota in his casibus pender Medici fama. Negant insuper artis periti eodem tempore morbis tota diame- tro oppositis & quorum alter altero fugaretur eundem agrum posse afflicti. De his enim morborum fraudibus, antiquis *diagnoscos* legibus cautum est. Dum autem adversus vulgatiorem malignitatis ideam insurgimus, absit ut nullibi funestos illius effectus manifestos esse malefani audeamus contendere. Dantur revera febres malignæ, quæ toto cælo discrepant à morbis qui sub hoc nomine per ora plebis ignaræ circumferuntur. Ex antecedentibus, concomitantibus & subsequen- tibus phenominis confirmatur ipsarum cum cæteris febribus repugnantia. Sunt jui generis febres. Cum peste magnam affinitatem habent. Peltis ad instar non continenter debacchantur. Peculiare uni febrium speciei nomen ad cæteras extendere in Medicina piaculum. Pro suo captu sapiat vulgus inscium. Nunquam nos decipiet exemplar vitis imitabile. Proinde concludimus.

Non ergo frequentior hodie quam olim febris Maligna.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Robertus-Hubertus Lin-
guet.

M. Joannes-Baptista-Ludovi-
cus Chomel, Medicus Regi
ordinarius.

M. Gabriel-Antonius-Jacques.

M. Petrus Roussin de Monta-
bourg, Consiliarius Medicus
Regis ordinarius, necnon Ur-
bis Regiæ, Regique Nosoco-
mii San- Germani in Layâ.

M. Hyacinthus-Theodorus Ba-
xon.

M. Claudius de la Vigne de
Frecheville, Medicus Regi
& domus Regiæ ordinarius.

M. Achilles-Franciscus Fon-
taine.

M. Ludovicus-Maria Pouffe.

M. Joannes-Damianus Cheva-
lier, Regis Consiliarius Me-
dicus ordinarius in Insulâ
Sancti Dominici.

Proponēbat Parisiis JOANNES-STEPHANUS GUETTARD, Senonensis,
Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1741, à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1741.